

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
ATHANASIOSA RANTOSA
przedstawiona w dniu 28 kwietnia 2022 r.¹

Sprawa C-585/20

BFF Finance Iberia SAU
przeciwko
Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid (sąd administracyjny w Valladolid, Hiszpania)]

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2011/7/UE – Zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych – Odzyskiwanie od organów publicznych wierzytelności nabytych od szeregu przedsiębiorstw przez firmę windykacyjną – Artykuł 6 – Stała kwota 40 EUR należna tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności – Artykuł 4 – Termin płatności, w przypadku gdy procedura potwierdzenia zgodności towarów lub usług jest przewidziana w ustawie lub w umowie – Artykuł 2 pkt 8 – Pojęcie „należności” – Włączenie podatku od wartości dodanej (VAT) do podstawy obliczania odsetek za opóźnienie

I. Wprowadzenie

1. Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni niektórych przepisów dyrektywy 2011/7/UE w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych². Dyrektywa ta ma zastosowanie do płatności dokonywanych jako wynagrodzenie w transakcjach handlowych i ma na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a tym samym wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)³.

2. Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy BFF Finance Iberia SAU (zwaną dalej „BFF”) a Gerencia Regional de Salud de la Junta de de Castilla y León (regionalnym zarządem służby zdrowia rządu regionalnego Kastylii i Leonu, Hiszpania) (zwanym dalej „administracją regionalną”) w przedmiocie odzyskiwania przez BFF od rzeczonej administracji wierzytelności odpowiadających należnościom za dostawy towarów i usług przez 21 przedsiębiorstw na rzecz ośrodków zdrowia podległych tej administracji.

¹ Język oryginału: francuski.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. (Dz.U. 2011, L 48, s. 1; sprostowania Dz.U. 2012, L 233, s. 3; Dz.U. 2015, L 218, s. 82). Dyrektywa ta uchylła ze skutkiem od dnia 16 marca 2013 r. i zastąpiła dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/35/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz.U. 2000, L 200, s. 35; polskie wydanie specjalne: rozdz. 17, t. 1 s. 226).

³ Zobacz art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 2011/7.

3. W pytaniach prejudycjalnych przedstawionych przez sąd odsyłający zwrócono się do Trybunału o analizę następujących przepisów:

- art. 6 dyrektywy 2011/7, a w szczególności kumulatywnego charakteru stałej kwoty 40 EUR stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, w sytuacji gdy wierzytelności, o których zbiorcze odzyskanie wystąpiono do jednego organu władzy publicznej, wynikają z szeregu faktur niezapłaconych przez niego w terminie różnym przedsiębiorstwom, które w międzyczasie zbyły te wierzytelności podmiotowi występującemu o ich zapłatę⁴;
- art. 4 tej dyrektywy, w szczególności w zakresie warunków stosowania terminu płatności odsetek ustawowych za opóźnienie w płatnościach w transakcjach między przedsiębiorstwami a organami publicznymi⁵;
- art. 2 pkt 8 rzeczonej dyrektywy, dotyczącego pojęcia „należności”, a w szczególności ewentualnego uwzględnienia w podstawie obliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie w płatnościach podatku od wartości dodanej (VAT) naliczonego w niezapłaconych w terminie fakturach⁶.

II. Postępowanie główne, pytania prejudycjalne oraz postępowanie przed Trybunałem

4. Spółka prawa hiszpańskiego BFF, która prowadzi działalność w sektorze odzyskiwania wierzytelności, nabyła od 21 spółek wierzytelności z tytułu niezapłaconych faktur za dostawy towarów i usług przez te przedsiębiorstwa w latach 2014–2017 na rzecz ośrodków zdrowia podległych administracji regionalnej.

5. W dniu 31 maja 2019 r. BFF zażądała od tej administracji zapłaty kwot odpowiadających kwocie głównej wraz z odsetkami za opóźnienie oraz rekompensaty w wysokości 40 EUR z tytułu poniesionych kosztów odzyskiwania w odniesieniu do każdej z niezapłaconych faktur, zgodnie z art. 8 Ley 3/2004, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales (ustawy nr 3/2004 w sprawie ustanowienia środków zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych) z dnia 29 grudnia 2004 r.⁷.

6. Ponieważ wspomniana administracja nie uwzględniła tego żądania, BFF wniosła skargę do Juzgado Contencioso-Administrativo Valladolid (sądu administracyjnego w Valladolid, Hiszpania), będącego sądem odsyłającym, domagając się zasądzenia od administracji regionalnej zapłaty na jej rzecz następujących kwot: kwoty głównej 51 610,67 EUR wraz z odsetkami za opóźnienie, kwoty 40 EUR tytułem kosztów odzyskiwania należności w odniesieniu do każdej

⁴ Trybunał dokonał wykładni art. 6 dyrektywy 2011/7 w wyrokach: z dnia 16 lutego 2017 r., IOS Finance EFC (C-555/14, zwanym dalej „wyrokiem IOS Finance”, EU:C:2017:121); z dnia 1 czerwca 2017 r., Zarski (C-330/16, zwanym dalej „wyrokiem Zarski”, EU:C:2017:418); z dnia 13 września 2018 r., Česká pojišťovna (C-287/17, zwanym dalej „wyrokiem Česká pojišťovna”, EU:C:2018:707); z dnia 9 lipca 2020 r., RL (Dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach) (C-199/19, zwanym dalej „wyrokiem RL”, EU:C:2020:548), a także w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2019 r., Gambietz (C-131/18, EU:C:2019:306). Artykuł 3 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2000/35, który został zasadniczo zastąpiony przez art. 6 ust. 3 dyrektywy 2011/7, był również przedmiotem wykładni Trybunału w wyrokach: z dnia 3 kwietnia 2008 r., 01051 Telecom (C-306/06, EU:C:2008:187); z dnia 15 grudnia 2016 r., Nemeč (C-256/15, zwanym dalej „wyrokiem Nemeč”, EU:C:2016:954). Artykuł 6 dyrektywy 2011/7 jest przedmiotem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w zawiślej sprawie C-370/21, DOMUS-SOFTWARE-AG/Marc Braschoß Immobilien GmbH.

⁵ Trybunał dokonał wykładni art. 4 dyrektywy 2011/7 w wyrokach: IOS Finance i z dnia 28 stycznia 2020 r., Komisja/Włochy (dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach) (C-122/18, zwanym dalej „wyrokiem Komisja/Włochy”, EU:C:2020:41).

⁶ Trybunał dokonał wykładni niektórych innych punktów art. 2 dyrektywy 2011/7 w wyrokach: z dnia 18 listopada 2020 r., Zarski, Komisja/Włochy, RL, Techbau (C-299/19, EU:C:2020:937); a także z dnia 13 stycznia 2022 r., New Media Development & Hotel Services (C-327/20, EU:C:2022:23).

⁷ BOE nr 314 z dnia 30 grudnia 2004 r., s. 42334 (zwanej dalej „ustawą nr 3/2004”).

z niezapłaconych faktur, kwoty 43 626,76 EUR tytułem odsetek ustawowych, kwoty odsetek ustawowych naliczonych od odsetek za opóźnienie, a także kosztów postępowania i poniesionych wydatków.

7. Sąd odsyłający wyraża wątpliwości co do wykładni przepisów dyrektywy 2011/7, które dotyczą obliczania niektórych z tych kwot oraz co do zgodności z nimi transponujących ich przepisów hiszpańskich.

8. Przede wszystkim sąd ten zastanawia się nad wykładnią art. 6 dyrektywy 2011/7 dotyczącego stałej kwoty w wysokości 40 EUR należnej z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, w przypadku łącznego dochodzenia wierzytelności obejmującej kilka faktur. Wyjaśnia on, że orzecznictwo krajowe nie jest jednolite w kwestii tego, czy tę stałą kwotę należy naliczać od poszczególnych faktur, czy od całego żądania.

9. Następnie sąd ten zastanawia się nad zgodnością z dyrektywą 2011/7 przepisu prawa krajowego, ustanawiającego 60-dniowy termin płatności w każdym przypadku i dla wszystkich umów, składający się z początkowego terminu 30 dni na przyjęcie i dodatkowego terminu 30 dni na dokonanie płatności, przy czym ów termin 60 dni nie został wyraźnie określony w umowie, ani nie jest uzasadniony szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy.

10. Wreszcie, biorąc pod uwagę rozbieżne interpretacje przyjmowane przez sądy krajowe, sąd ten uważa za konieczne ustalenie, czy art. 2 dyrektywy 2011/7 pozwala na włączenie do podstawy obliczania odsetek za opóźnienie wskazanej na fakturze kwoty VAT należnego z tytułu wykonanej dostawy, czy też wymaga dokonania rozróżnienia w tym względzie w zależności od terminu zapłaty tej kwoty skarbowi państwa przez kontrahenta administracji.

11. W tych okolicznościach Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid (sąd administracyjny nr 2 w Valladolid) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„Mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 1, art. 6 i [art.] 7 ust. 2 i 3 [dyrektywy 2011/7]:

- 1) Czy art. 6 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że w każdym przypadku kwotę 40 EUR nalicza się za każdą fakturę pod warunkiem, że wierzyciel wyszczególnił faktury w swoim roszczeniu na drodze administracyjnej i sądowej, czy też kwotę 40 EUR należy liczyć od każdej poszczególnej faktury w każdym przypadku, nawet jeśli przedstawiono roszczenia w łącznej i ogólnej kwocie?
- 2) Jak należy interpretować art. 198 ust. 4 [ustawy 9/2017]⁸ ustanawiający 60-dniowy termin płatności w każdym przypadku i dla wszystkich umów, przewidując początkowy termin 30 dni na przyjęcie i dodatkowe 30 dni na dokonanie płatności [w świetle motywu] 23 dyrektywy 2011/7 [...]

⁸ Ley 9/2017, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/UE y 2014/24/UE, de 26 de febrero de 2014 (ustawy nr 9/2017 o zamówieniach publicznych, transponującej do hiszpańskiego porządku prawnego dyrektywy 2014/23/UE i 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r.) z dnia 8 listopada 2017 r. (BOE nr 272 z dnia 9 listopada 2017 r., s. 107714).

3) Jak należy interpretować art. 2 dyrektywy 2011/7? Czy wykładnia [tej] dyrektywy pozwala uznać, że w podstawie obliczenia odsetek za opóźnienia w płatnościach, które ta sama dyrektywa przyznaje, uwzględnia się VAT należny od wykonanej usługi, którego kwota jest ujęta na fakturze? Czy też konieczne jest rozróżnienie i określenie, w którym momencie wykonawca dokonuje odprowadzenia podatku do organu podatkowego?”

12. Uwagi na piśmie przedłożyły administracja regionalna, rząd hiszpański i Komisja Europejska, które udzieliły również odpowiedzi na pisemne pytania Trybunału.

III. Analiza

A. Uwagi wstępne

13. Spór leżący u podstaw wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy sądowego dochodzenia wierzytelności, nabytych od 21 spółek przez firmę windykacyjną BFF, wynikających z niezapłacenia w terminie przez wspomnianą administrację wynagrodzenia za towary i usługi dostarczone przez te spółki ośrodkom zdrowia podległym tejże administracji.

14. Na wstępie powstaje pytanie, czy spór ten dotyczy „transakcji handlowych” w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7, zdefiniowanych jako „transakcje [...] między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem”, a zatem czy sytuacja ta jest objęta przedmiotowym zakresem stosowania tej dyrektywy. Zgodnie z art. 1 ust. 2 rzeczonej dyrektywy ma ona zastosowanie do „wszystkich płatności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych”.

15. W tym względzie mogą pojawiać się wątpliwości, ponieważ rozpatrywane wierzytelności wynikają ze stosunków umownych istniejących nie między administracją regionalną a BFF, lecz pomiędzy tą administracją a spółkami, od których BFF nabyła owe wierzytelności.

16. W związku z tym zwracam uwagę na to, że rozpatrywane wierzytelności dotyczą niezapłaconych przez organy publiczne wynagrodzeń za dostawę towarów i usług dokonaną przez spółki (czyli 21 spółek dokonujących cesji). Wierzytelności te powstały zatem w wyniku „transakcji handlowych” w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2011/7, a BFF nabyła je wraz ze wszystkimi wynikającymi z nich prawami. Sytuacja rozpatrywana w postępowaniu głównym stanowi zatem kontynuację pierwotnych transakcji handlowych. Zgodnie z tą logiką cesja wierzytelności przez pierwotnych wierzycieli na rzecz firmy windykacyjnej nie ma wpływu na zastosowanie *ratione materiae* tej dyrektywy do rozpatrywanej sytuacji.

17. Wykładnię tę potwierdzają wyroki IOS Finance⁹ i RL¹⁰, które definiują przedmiotowy zakres stosowania dyrektywy 2011/7 w sposób szeroki, pozwalając na jej zastosowanie do wszystkich płatności dokonywanych tytułem wynagrodzenia w transakcjach handlowych.

⁹ U podstaw sprawy zakończonej wyrokiem IOS Finance znajdowało się również roszczenie o odzyskanie szeregu wierzytelności, wniesione przez firmę windykacyjną, na którą wierzytelności te przeniosły inne przedsiębiorstwa. O ile prawdą jest, że w swoim wyroku Trybunał nie zbadał problematyki stosowania *ratione materiae* dyrektywy 2011/7, to jednak fakt udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne dotyczące wykładni przepisów tej dyrektywy pozwala założyć, że uznał on, iż rozpatrywany przypadek był objęty przedmiotowym zakresem stosowania tej dyrektywy.

¹⁰ Wyrok RL (punkty 22, 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

18. W związku z tym uważam, że stosunek między administracją a BFF należy do przedmiotowego zakresu stosowania dyrektywy 2011/7.

B. W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

19. Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 6 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że minimalna stała kwota w wysokości 40 EUR mająca na celu zrekompensowanie wierzycielowi kosztów odzyskiwania należności jest należna za każdą niezapłaconą fakturę należycie wskazaną w żądaniu, czy też za każde żądanie wystosowane na drodze administracyjnej lub sądowej, niezależnie od liczby faktur, których zapłaty żądanie to dotyczy¹¹.

20. Administracja regionalna podnosi, że art. 6 owej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że stała kwota 40 EUR jest należna w odniesieniu do danego żądania, niezależnie od liczby faktur, którą ono obejmuje. Podobnie rząd hiszpański utrzymuje, że owa stała kwota jest związana nie z fakturami, lecz z kosztami związanymi z odzyskiwaniem należności. Komisja ze swej strony uważa, że rzeczona kwota stała jest należna od każdej faktury (lub transakcji handlowej) niezapłaconej w wyznaczonym terminie.

21. Tytułem wstępu przypominam, że art. 6 dyrektywy 2011/7 przewiduje zapewnienie minimalnego odszkodowania za koszty odzyskiwania poniesione przez wierzyciela, jeżeli na podstawie tej dyrektywy są wymagalne odsetki za opóźnienie w płatności, czy to na podstawie art. 3 (transakcje handlowe między przedsiębiorstwami), czy też na podstawie art. 4 (transakcje handlowe między przedsiębiorstwami a organami publicznymi). Ponadto z postanowienia odsyłającego wynika, że ów art. 6 został transponowany do prawa hiszpańskiego przez art. 8 ustawy nr 3/2004, który powtarza kwotę 40 EUR przewidzianą w art. 6 ust. 1 tej dyrektywy¹².

22. Odnosząc się do interpretacji tych przepisów, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględnić nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi¹³.

23. W pierwszej kolejności, jeżeli chodzi o brzmienie art. 6 dyrektywy 2011/7, należy zauważyć, że ust. 1 tego przepisu wspomina o prawie wierzyciela do uzyskania od dłużnika co najmniej stałej kwoty 40 EUR, ust. 2 wspomnianego artykułu nakłada na państwa członkowskie obowiązek czuwania, po pierwsze, nad tym, aby owa stała kwota była należna automatycznie, bez konieczności wezwania¹⁴, oraz po drugie, aby zmierzała ona do zwrotu wierzycielowi poniesionych przez niego kosztów odzyskania wierzytelności. Ustęp 3 tego artykułu przewiduje w szczególności, że oprócz stałej kwoty w wysokości 40 EUR, wierzyciel jest uprawniony do

¹¹ W razie przyjęcia tej pierwszej interpretacji powstaje pytanie, czy warunkiem koniecznym, aby naliczyć 40 EUR za fakturę, konieczne jest wyszczególnienie tych faktur przez wierzyciela we wszystkich jego żądaniach – niezależnie od tego, czy są wnoszone na drodze administracyjnej, czy sądowej – czy też aby móc żądać 40 EUR za każdą poszczególną fakturę, wystarczy żądanie łączne i ogólne.

¹² Ze względu na harmonizację minimalną państwa członkowskie zachowują swobodę w ustalaniu stałych kwot rekompensaty kosztów odzyskiwania należności przewyższającej kwotę 40 EUR, a zatem korzystniejszej dla wierzyciela (zob. motyw 21 dyrektywy 2011/7).

¹³ Zobacz podobnie wyrok Komisja/Włochy (pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

¹⁴ Zgodnie bowiem z motywem 16 dyrektywy 2011/7, „[dyrektywa ta] nie powinna zobowiązywać wierzycieli do żądania zapłaty odsetek za opóźnienia w płatnościach. W przypadku opóźnień w płatnościach niniejsza dyrektywa powinna umożliwiać wierzycielowi naliczanie odsetek za takie opóźnienia w płatnościach bez uprzedniego powiadomienia o niedokonaniu płatności lub innego podobnego powiadomienia przypominającego dłużnikowi o obowiązku zapłaty”.

uzyskania od dłużnika rozsądnej rekompensaty za wszelkie koszty odzyskiwania należności przekraczające tę stałą kwotę poniesione z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika, takich jak koszty poniesione w związku ze skorzystaniem z usług prawnika lub firmy windykacyjnej¹⁵.

24. W tym względzie z łącznej lektury motywów 19 i 20 dyrektywy 2011/7, służących zasadniczo uzasadnieniu treści art. 6 tej dyrektywy, wynika, że stała kwota, o której mowa w art. 6 ust. 1 rzeczonej dyrektywy, stanowi jedynie część „uczciwej rekompensaty za ponoszone przez wierzycieli koszty odzyskiwania należności w związku z opóźnieniami w płatnościach, [mającej na celu] zniechęcić do opóźnień w płatnościach”. Jak bowiem wskazano w zdaniu drugim motywu 19 tej samej dyrektywy, minimalna stała kwota ustalona przez prawodawcę Unii odpowiada „odzyskiwaniu kosztów administracyjnych oraz rekompensacie za koszty wewnętrzne poniesione z powodu opóźnień w płatnościach”.

25. W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że okoliczność, iż ów motyw 19 stanowi, że dyrektywa 2011/7 powinna ustalić minimalną stałą kwotę zwrotu kosztów administracyjnych i rekompensatę kosztów wewnętrznych poniesionych w związku z opóźnieniami w płatnościach, nie wyklucza ponadto, by rozsądna rekompensata tych kosztów mogła zostać przyznana wierzycielowi w zakresie, w jakim owa minimalna stała kwota jest niewystarczająca. Zgodnie bowiem z motywem 20 tej dyrektywy, oprócz roszczenia o zapłatę stałej kwoty wierzyciele powinni mieć również roszczenie o zwrot „pozostałych kosztów odzyskiwania należności”, które ponoszą z powodu opóźnień w płatnościach. Artykuł 6 ust. 3 wspomnianej dyrektywy odnosi się właśnie do tych dodatkowych „pozostałych kosztów odzyskiwania należności”. Trybunał stwierdził, że posługując się wyrażeniem „przekraczające tę stałą kwotę”, prawodawca Unii miał zamiar podkreślić, że rozsądnemu zwrotowi mogą podlegać w ten sposób również inne koszty odzyskiwania wierzytelności, niezależnie od ich charakteru, które przekraczają kwotę 40 EUR¹⁶, przy czym koszty te nie różnią się swoim rodzajem od kosztów, o których mowa w ust. 1 tego artykułu¹⁷.

26. W świetle powyższego, ponieważ stała kwota w wysokości 40 EUR jest wymagalna „bez konieczności przypomnienia [dłużnikowi]” i ma na celu odzyskanie „kosztów administracyjnych oraz rekompensatę za koszty wewnętrzne poniesione z powodu opóźnień w płatnościach”, wydaje mi się oczywiste, że wymagalność tej kwoty zależy od przedstawienia żądania na drodze administracyjnej lub sądowej.

27. Jednakże okoliczności, że stała kwota zakłada istnienie takiego żądania, nie można interpretować w ten sposób, jak czyni to w istocie rząd hiszpański, że kwota ta naliczana jest raczej od dłużnika, a nie od faktury, a zatem w przypadku windykacji zbiorczej od jednego organu publicznego należna jest tylko jedna stała kwota w wysokości 40 EUR.

28. Zgodnie bowiem z wykładnią językową żądanie (na drodze administracyjnej lub sądowej) mające na celu zrekompensowanie wierzycielowi kosztów odzyskiwania należności, które poniósł, zakłada, zgodnie z art. 6 ust. 1 i 3 dyrektywy 2011/7, „opóźnienie w płatnościach”. To właśnie „opóźnienie w płatnościach” stanowi bowiem podstawę obliczenia kosztów, za które wierzyciel powinien uzyskać rekompensatę. Opóźnienie to dotyczy zaś transakcji handlowych rozpatrywanych indywidualnie. Dowodami takich transakcji są z kolei siłą rzeczy wystawione

¹⁵ Zobacz wyrok Česká pojišťovna (pkt 18, 20, 21).

¹⁶ Zobacz wyrok Česká pojišťovna (pkt 22).

¹⁷ Zobacz wyrok Česká pojišťovna (pkt 22, 23).

faktury (lub równoważne żądania zapłaty)¹⁸. Jak bowiem przypomniano w motywie 18 tej dyrektywy, „faktury równają się wezwaniom do zapłaty” i to właśnie otrzymanie faktury pozwala na określenie terminu płatności¹⁹.

29. Z powyższego wynika, że art. 6 dyrektywy 2011/7 został zredagowany w sposób, który oznacza, iż rekompensaty za koszty odzyskiwania należności są w sposób nieodzowny związane z każdą poszczególną transakcją handlową a zatem z każdą poszczególną fakturą.

30. W drugiej kolejności taką wykładnię potwierdza kontekst, w który wpisuje się art. 6 dyrektywy. Jak bowiem wskazano w pkt 21 niniejszej opinii, prawo do uzyskania zapłaty kwoty stałej zależy od istnienia odsetek za opóźnienie, należnych na podstawie art. 3 i 4 wspomnianej dyrektywy. Innymi słowy, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie z powodu braku płatności w ramach poszczególnych transakcji, tak że prawo do ryczałtowej rekompensaty w wysokości 40 EUR daje każda transakcja (wykazana na fakturze).

31. W trzeciej kolejności uważam, że wykładnia językowa i kontekstowa art. 6 dyrektywy 2011/7 znajduje potwierdzenie w celach realizowanych przez tę dyrektywę i przez rozpatrywany przepis.

32. Po pierwsze bowiem, jeżeli chodzi o cel dyrektywy 2011/7, to zmierza ona, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, do zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, ponieważ zgodnie z motywem 12 tej dyrektywy owo opóźnienie stanowi naruszenie umowy, które stało się korzystne finansowo dla dłużnika w szczególności ze względu na niski poziom lub brak odsetek za opóźnienia w zapłacie faktur.²⁰ Z powyższego wynika, że wspomniana dyrektywa ma na celu skuteczną ochronę wierzyciela przed opóźnieniami w płatności²¹. Taka ochrona oznacza umożliwienie takiemu wierzycielowi uzyskania jak najpełniejszej rekompensaty za poniesione przez niego koszty odzyskiwania wierzytelności, tak aby zniechęcić do takich opóźnień w płatności²². Natomiast w świetle okoliczności faktycznych sprawy w postępowaniu głównym wykładnia art. 6 dyrektywy, zgodnie z którą stała kwota w wysokości 40 EUR jest powiązana z żądaniem i ma zatem zastosowanie tylko jeden raz, może zostać uznana za sprzeczną z tym celem.

33. Po drugie, z motywu 19 dyrektywy 2011/7 jasno wynika, że celem jej art. 6 jest zapewnienie „uczciwej rekompensaty za ponoszone przez wierzycieli koszty odzyskiwania należności w związku z opóźnieniami w płatnościach, *aby zniechęcić do opóźnień w płatnościach*”²³. Jak podnosi Komisja i jak to potwierdzają kwoty dochodzone w postępowaniu głównym, koszty ponoszone w związku z odzyskiwaniem niezapłaconych wierzytelności mogą stanowić znaczną część środków pieniężnych podmiotu gospodarczego, w szczególności w przypadku MŚP. W związku z tym, fakt powiązania tego odszkodowania z poszczególnymi windykowanymi fakturami, a nie z wierzytelnością jako całością, niewątpliwie podnosi wysokość wierzytelności, którą wierzyciel może odzyskać, zniechęcając w ten sposób do opóźnień w płatnościach i realizując ogólny cel tej dyrektywy, o którym mowa w pkt 32 niniejszej opinii.

¹⁸ Zobacz podobnie art. 2 pkt 4 i 8 dyrektywy 2011/7.

¹⁹ Zobacz w tym względzie pkt 40 niniejszej opinii.

²⁰ Zobacz wyroki Česká pojišťovna (pkt 25) i IOS Finance EFC (pkt 24).

²¹ Zobacz wyroki Česká pojišťovna (pkt 26) i Nemeč (pkt 50).

²² Zobacz wyrok Česká pojišťovna (pkt 26).

²³ Wyróżnienie moje.

34. Na koniec dodam, że wspomniana wykładnia jest również zgodna z genezą art. 6 dyrektywy 2011/7. Uzasadnienie projektu dyrektywy Komisji wskazywało bowiem, że przepis ten realizuje dwojaki cel, a mianowicie, po pierwsze, umożliwienie wierzycielowi uzyskania zwrotu wewnętrznych kosztów administracyjnych poniesionych z powodu opóźnień w płatnościach, a po drugie, zapewnienie skutku zniechęcającego tego środka wobec dłużników²⁴.

35. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby na pierwsze pytanie prejudycjalne odpowiedzieć, iż art. 6 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że prawo do rekompensaty (minimalnej) w wysokości 40 EUR (lub równoważnej) z tytułu kosztów odzyskiwania wierzytelności ma zastosowanie do każdej poszczególnej faktury (lub transakcji handlowej) dającej podstawę do poboru odsetek za opóźnienie.

C. W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego

36. Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 4 dyrektywy 2011/7 w związku z jej motywem 23 stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które dla transakcji między przedsiębiorstwami a organami publicznymi ustanawia maksymalny termin płatności 60 dni w każdym przypadku i dla wszystkich umów, przewidując początkowy termin 30 dni na procedurę przyjęcia lub weryfikacji zgodności dostarczonych towarów lub wykonanych usług z umową i dodatkowy termin 30 dni na dokonanie płatności uzgodnionej ceny.

37. Administracja regionalna i rząd hiszpański utrzymują zasadniczo, że art. 4 dyrektywy 2011/7 nie sprzeciwia się takiemu uregulowaniu. Komisja zgadza się z tym stanowiskiem, pod warunkiem że, po pierwsze, stosowanie dodatkowego terminu jest uzależnione od istnienia szczególnej procedury przyjęcia lub weryfikacji zgodności dostarczonych towarów lub wykonanych usług z umową (zwanej dalej „procedurą przyjęcia”), a po drugie, że termin ten nie skutkuje obejściem ogólnego obowiązku zapłaty w terminie 30 dni.

38. Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2011/7 państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w ramach transakcji handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny, wierzyciel, który wypełnił swoje zobowiązania oraz nie otrzymał należności w odpowiednim czasie, był uprawniony do odsetek za opóźnienia w płatnościach bez wezwania, chyba że dłużnik nie jest odpowiedzialny za opóźnienie²⁵. Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 3 lit. a) tej dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach takich transakcji termin płatności nie przekraczał 30 dni kalendarzowych (zwany dalej „terminem ogólnym”) od daty wystąpienia okoliczności wskazanych w szczególności w pkt (i) – (iv). Wreszcie art. 4 ust. 4 wspomnianej dyrektywy daje państwom członkowskim możliwość wydłużenia tego terminu do maksymalnie 60 dni kalendarzowych w odniesieniu do wskazanych organów i jednostek publicznych²⁶.

²⁴ Zobacz art. 4 wniosku Komisji o przekształcenie dyrektywy 2000/35 [COM(2009) 126 wersja ostateczna]. Zasada ustalenia stałej kwoty służącej zrekompensowaniu kosztów odzyskiwania niezapłaconych należności była przewidziana w art. 4 (zatytułowanym „Rekompensata kosztów odzyskiwania należności”) pierwotnego wniosku Komisji, przy czym miała bardziej rygorystyczny charakter. W szczególności, zgodnie z tym pierwotnym przepisem stała kwota 40 EUR dotyczyła wyłącznie należności poniżej 1000 EUR. Natomiast w odniesieniu do należności wynoszących między 1000 a 10 000 EUR art. 4 propozycji Komisji przewidywał kwotę stałą w wysokości 70 EUR, a wreszcie za należność wynoszącą ponad 10 000 EUR kwotę odpowiadającą 1% sumy, od której wymagalne są odsetki za zwłokę. Parlament Europejski wyraził wolę złagodzenia surowości wspomnianego pierwotnego przepisu i zaproponował poprawkę polegającą zasadniczo na ustaleniu kwoty stałej z tytułu kosztów odzyskiwania należności naliczanej od dłużnika, a nie od faktury, lecz następnie wycofał tę poprawkę (zob. poprawka nr 29 sprawozdania na temat propozycji Komisji z dnia 4 maja 2010 r.), zgadzając się zasadniczo z Radą, że koszty te będą pokrywane od poszczególnych faktur.

²⁵ Zobacz wyrok IOS Finance (pkt 27).

²⁶ Zobacz wyrok Komisja/Włochy (pkt 38).

39. Po pierwsze, jeśli chodzi o brzmienie art. 4 ust. 3 dyrektywy 2011/7, chciałbym przypomnieć, że Trybunał orzekł, iż przepis ten nakłada na państwa członkowskie konkretny obowiązek, zakładający rzeczywiste przestrzeganie przez organy publiczne przewidzianych w nim terminów płatności odsetek ustawowych²⁷.

40. Dokładniej rzecz ujmując, ppkt (i) – (iv) tego przepisu ustanawiają termin płatności nieprzekraczający 30 dni kalendarzowych, który jest liczony od trzech różnych dat, w zależności od okoliczności faktycznych w danym przypadku, a mianowicie:

- daty otrzymania przez dłużnika faktury (lub równoważnego wezwania do zapłaty, zwanych dalej łącznie „fakturą”) [ppkt (i)],
- daty otrzymania towarów lub usług, w przypadku gdy data otrzymania faktury nie jest pewna [pkt ii)] lub gdy dłużnik otrzyma fakturę przed otrzymaniem towarów lub usług [ppkt (iii)],
- daty przyjęcia lub weryfikacji, jeżeli procedura przyjęcia jest przewidziana w ustawie lub w umowie i jeśli dłużnik otrzyma fakturę wcześniej lub w dniu przyjęcia lub weryfikacji [ppkt (iv)].

41. Po drugie, w art. 4 ust. 4 dyrektywy 2011/7 prawodawca Unii zezwolił państwom członkowskim na wydłużenie wspomnianych terminów, o których mowa w ust. 3 lit. a) tego artykułu, do maksymalnie 60 dni, w dwóch przypadkach, a mianowicie w przypadku organów publicznych prowadzących działalność gospodarczą o charakterze przemysłowym lub handlowym w charakterze przedsiębiorstwa publicznego [lit. a)]²⁸ lub w przypadku jednostek publicznych udzielających świadczeń zdrowotnych²⁹ [lit. b)], przy czym następuje to w toku postępowania obejmującego wysłanie Komisji sprawozdania dotyczące tego wydłużenia.

42. W niniejszej sprawie wydaje się, że sąd odsyłający wyraża wątpliwości co do zgodności prawa krajowego z wyłącznie tymi przepisami dyrektywy 2011/7, które dotyczą procedury przyjęcia w rozumieniu art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) tej dyrektywy. Tym samym okoliczność, że spór w postępowaniu głównym dotyczy świadczeń wykonanych na rzecz ośrodków zdrowia, nie ma znaczenia dla celów niniejszej analizy, ponieważ sąd ten nie wskazuje, jakoby okoliczność ta mogła sama w sobie prowadzić do zastosowania maksymalnego terminu przewidzianego w art. 4 ust. 4 lit. b) rzeczonej dyrektywy. Należy zatem zbadać jedynie przepisy dotyczące procedury przyjęcia w rozumieniu art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) tej dyrektywy.

43. W tym względzie, po pierwsze, należy z jednej strony przypomnieć, że zgodnie z tym przepisem termin płatności rozpoczyna bieg w dniu dokonania przyjęcia wyłącznie wówczas, gdy taka procedura przyjęcia jest przewidziana w ustawie lub w umowie. Z drugiej zaś strony, art. 4 ust. 5 dyrektywy 2011/7 uściśla w odniesieniu do tego pierwszego przepisu, że państwa członkowskie zapewniają, aby maksymalny czas trwania procedury przyjęcia nie przekraczał 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług, „chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu art. 7”. Motyw 26 tej dyrektywy stanowi bowiem, że „maksymalny czas trwania procedury przyjęcia nie [powinien przekraczać] co do zasady 30 dni kalendarzowych,

²⁷ Wyrok Komisja/Włochy (pkt 40, 43, 53). W wyroku tym Trybunał orzekł zasadniczo, że średni termin płatności ze strony organów publicznych wynoszący 50 dni w odniesieniu do całego roku 2016 stanowił ciągłe i systematyczne przekraczanie terminów płatności przewidzianych w art. 4 dyrektywy 2011/7 oraz naruszenie tego przepisu (zob. pkt 16, 22, 57, 59, 62, 66).

²⁸ Zobacz w tym względzie motyw 24 dyrektywy 2011/7.

²⁹ Zobacz w tym względzie motyw 25 dyrektywy 2011/7.

[z wyjątkiem] przypadku szczególnie złożonych umów, gdy jest to wyraźnie uzgodnione w umowie, w jakiegokolwiek dokumentacji przetargowej i jeżeli nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela”.

44. Z łącznej lektury art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) i art. 4 ust. 5 dyrektywy 2011/7 wynika zatem, że termin płatności w ramach procedury przyjęcia może składać się z początkowego maksymalnego terminu 30 dni odpowiadającego procedurze przyjęcia, a następnie dodatkowego terminu wynoszącego maksymalnie 30 dni na rzeczywistą zapłatę uzgodnionej ceny. O ile bowiem z brzmienia tych przepisów nie wynika wyraźnie, że termin płatności rozpoczyna bieg po upływie terminu weryfikacji, o tyle logika ekonomiczna, kontraktowa i budżetowa wymaga co do zasady, aby płatność była dokonywana dopiero po przyjęciu dostarczonych towarów lub usług.

45. Po drugie, należy stwierdzić, że przedłużenie ogólnego terminu 30 dni na podstawie art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) i ust. 5 dyrektywy 2011/7 nie jest automatyczne i nie może zostać określone w sposób generalny. Przyjęcie maksymalnego terminu jest bowiem możliwe tylko wtedy, gdy spełnione są przesłanki przewidziane w tych przepisach, a mianowicie gdy procedurę przyjęcia przewidziano w ustawie lub w umowie.

46. W tym względzie art. 4 ust. 6 tej dyrektywy stanowi bowiem, że państwa członkowskie powinny zapewnić, by termin płatności ustalony w umowie nie przekraczał 30-dniowego terminu określonego w ust. 3, „*chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy*”³⁰. Ponadto nawet wtedy termin płatności „w żadnym przypadku nie przekracza[...] [maksymalnego terminu] 60 dni kalendarzowych”. Elementem, który mógłby obiektywnie uzasadniać takie przedłużenie terminu z uwagi na procedurę przyjęcia umowy, może być okoliczność, że wykonanie umowy wydaje się szczególnie skomplikowane z technicznego punktu widzenia.

47. Z łącznej analizy art. 4 ust. 3, 5 i 6 dyrektywy 2011/7 wynika zatem, że przedłużenie terminu ogólnego do maksymalnego terminu 60 dni ma charakter wyjątkowy. Jak bowiem wskazał Trybunał, orzekając w składzie wielkiej izby, art. 4 tej dyrektywy stanowi wyraźnie, że „państwa członkowskie zapewniają, aby termin płatności nie przekraczał 30 dni względnie, w *niektórych przypadkach*, maksymalnie 60 dni”³¹.

48. Po trzecie, za taką interpretacją przemawiają cele, do których realizacji zmierza rzeczona dyrektywa³². W tym względzie Trybunał orzekł, że z łącznej lektury motywów 3, 9 i 23 dyrektywy 2011/7 wynika, że organy publiczne, które realizują znaczną liczbę płatności na rzecz przedsiębiorstw, korzystają z bardziej bezpiecznych, przewidywalnych i trwałych źródeł dochodów niż przedsiębiorstwa prywatne, mogą uzyskać finansowanie na o wiele bardziej atrakcyjnych niż one warunkach oraz są w mniejszym stopniu niż przedsiębiorstwa uzależnione od budowania trwałych stosunków handlowych z klientami. Tymczasem w przypadku wspomnianych przedsiębiorstw opóźnienia w płatnościach ze strony tych organów prowadzą do nieuzasadnionych kosztów po ich stronie, mają negatywny wpływ na ich płynność finansową i komplikują zarządzanie ich finansami. Owe opóźnienia w płatnościach negatywnie wpływają również na ich konkurencyjność i rentowność, gdyż z powodu opóźnień w płatnościach zmuszone są one sięgać do zewnętrznych źródeł finansowania³³.

³⁰ Wyróżnienie moje.

³¹ Wyrok Komisja/Włochy (pkt 44, wyróżnienie moje).

³² Zobacz pkt 1 niniejszej opinii.

³³ Wyrok Komisja/Włochy (pkt 46).

49. Jak bowiem słusznie zauważa sąd odsyłający, motyw 23 dyrektywy 2011/7 potwierdza, że przepis ustanawiający okres 60 dni nie jest przepisem o charakterze ogólnym, lecz wyraźnie ogranicza się do sytuacji, w których istnieje obiektywne uzasadnienie, czy to na podstawie art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) tej dyrektywy, czy też zgodnie z ust. 4 tego artykułu. Zgodnie bowiem z owym motywem 23, „[d]ługie terminy płatności i opóźnienia w płatnościach ze strony organów publicznych za towary i usługi prowadzą do nieuzasadnionych kosztów dla przedsiębiorstw. W związku z powyższym należy wprowadzić szczegółowe przepisy dotyczące transakcji handlowych związanych z dostawą towarów lub świadczeniem usług przez przedsiębiorstwa dla organów publicznych, które powinny przewidywać w szczególności terminy płatności nieprzekraczające co do zasady 30 dni kalendarzowych, *chyba że umowa wyraźnie stanowi inaczej, i pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy*, ale w żadnym razie nieprzekraczające 60 dni kalendarzowych” (wyróżnienie moje).

50. Co za tym idzie, skorzystanie przez państwo członkowskie z możliwości ustanowienia dodatkowego terminu 30 dni kalendarzowych na zapłatę należności – poza przypadkami, o których mowa w art. 4 ust. 4 dyrektywy 2011/7³⁴ – powinno być wyraźnie przewidziane w umowie oraz obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy.

51. Powstaje zatem pytanie, czy zgodne z art. 4 dyrektywy 2011/7 jest uregulowanie krajowe, które przewiduje termin płatności wynoszący 60 dni we wszystkich okolicznościach i w odniesieniu do wszystkich umów.

52. W tym względzie należy stwierdzić, że w kompetencji Trybunału nie leży wypowiedanie się, w ramach procedury odesłania prejudycjalnego, o wykładni przepisów krajowych ani orzekanie o poprawności wykładni zastosowanej przez sąd odsyłający. Jedynie bowiem sądy krajowe są właściwe do orzekania w przedmiocie wykładni prawa wewnętrznego³⁵. Do sądu odsyłającego należy zatem ocena, czy w świetle wszystkich istotnych elementów prawa krajowego przewidziana w nim potrzeba zastosowania procedury przyjęcia jest wystarczająco uzasadniona, aby uniknąć sytuacji, w której ogólna zasada prawna pozwala na obejście ogólnego obowiązku zapłaty w terminie 30 dni.

53. W niniejszej sprawie trzeba zaś zauważyć, że sąd odsyłający nie wspomina o żadnym przepisie prawa hiszpańskiego, który dotyczyłby konkretnie procedury przyjęcia lub szczególnej przyczyny uzasadniającej w sposób obiektywny konieczność wprowadzenia dodatkowego terminu płatności wynoszącego 30 dni. Ponadto, moim zdaniem, do spełnienia przesłanki ustanowionej w art. 4 ust. 3 lit. a) ppkt (iv) nie wystarcza sama tylko wzmianka o tej procedurze znajdująca się w prawie krajowym. Taki przepis prawa krajowego mógłby bowiem skutkować obejściem ogólnego obowiązku zapłaty w ciągu 30 dni ustanowionego w dyrektywie 2011/7 i naruszeniem jej skuteczności.

54. Mając na względzie powyższe rozważania, proponuję, aby na drugie pytanie prejudycjalne odpowiedzieć w ten sposób, że art. 4 dyrektywy 2011/7 nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które w przypadku transakcji między przedsiębiorstwami a organami publicznymi przewiduje maksymalny termin płatności 60 dni, składający się z początkowego terminu 30 dni na procedurę przyjęcia lub weryfikacji zgodności dostarczonych towarów lub usług z umową i z dodatkowego terminu 30 dni na dokonanie płatności uzgodnionej ceny, pod warunkiem, że

³⁴ Zobacz pkt 38 i 42 niniejszej opinii.

³⁵ Zobacz podobnie wyrok IOS Finance (pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).

zastosowanie tego dodatkowego terminu jest uzależnione od istnienia konkretnej procedury przyjęcia lub weryfikacji, przewidzianej wyraźnie w ustawie lub w umowie, a wprowadzenie owego dodatkowego terminu jest obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami odnośnej umowy.

D. W przedmiocie trzeciego pytania prejudycjalnego

55. Poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że określona w nim „należność” obejmuje, po pierwsze, odsetki za opóźnienia w płatnościach obliczone na podstawie łącznej kwoty faktury, to znaczy z uwzględnieniem kwoty VAT należnego z tytułu wykonanej usługi, a po drugie, czy zależy to od uprzedniego odprowadzenia tej kwoty przez wierzyciela do skarbu państwa.

56. Administracja regionalna i rząd hiszpański podnoszą zasadniczo, że włączenie VAT do podstawy obliczania odsetek za opóźnienie byłoby dopuszczalne jedynie w przypadku, gdy wierzyciel wykaże, że odprowadził tę kwotę do skarbu państwa. Komisja z kolei uważa, że VAT należy uwzględnić w kwocie stanowiącej podstawę obliczenia odsetek za opóźnienie niezależnie od tego, czy zapłata VAT została dokonana, góry rozłożona na raty, czy odroczone.

57. W tym względzie zauważam, że art. 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7 definiuje pojęcie „należności” jako „główną kwotę, która powinna być zostać zapłacona w umownym lub ustawowym terminie zapłaty, obejmującą także mające zastosowanie podatki, cła, opłaty lub koszty wymienione na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty”³⁶. Ponadto przypominam że w przypadku transakcji pomiędzy przedsiębiorstwami a organami publicznymi odsetki za opóźnienie w płatnościach przewidziane w art. 4 tej dyrektywy są wymagalne, jeżeli spełnione są przesłanki przewidziane w jego ust. 1, a mianowicie wierzyciel wypełnił swoje zobowiązania umowne i prawne oraz nie otrzymał należności w odpowiednim czasie, chyba że dłużnik nie jest odpowiedzialny za opóźnienie.

58. Z brzmienia tych przepisów wynika, że z uwagi na obecność wyrażenia „obejmująca także mające zastosowanie podatki” bez żadnego dalszego wyjaśnienia w tym względzie, „należność” w rozumieniu art. 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7 musi obejmować VAT oraz że a fortiori prawodawca Unii nie miał zamiaru uzależnić owego zagadnienia od tego, czy wierzyciel zapłacił VAT skarbowi państwa, ani od tego czy dokonał tego wcześniej, czy później. Analiza brzmienia tego przepisu prowadzi zatem do wniosku, że pojęcie „należności” obejmuje kwotę VAT mającego zastosowanie, wskazaną na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty, niezależnie od tego, czy wierzyciel zapłacił VAT skarbowi państwa, ani czy dokonał tego wcześniej, czy później.

59. Taki sam wniosek płynie również z wykładni kontekstowej, ponieważ żaden przepis dyrektywy 2011/7 nie przewiduje wyjątków ani szczególnych zasad dotyczących obliczania odsetek za opóźnienia w płatnościach. Artykuł 2 ust. 5 tej dyrektywy definiuje bowiem „odsetki za opóźnienia w płatnościach” jedynie jako „ustawowe odsetki za opóźnienia w płatnościach lub odsetki w wysokości uzgodnionej między przedsiębiorstwami, z zastrzeżeniem art. 7”, bez żadnego odniesienia do VAT. Wniosuję z tego, że naliczenie odsetek za opóźnienie jest niezależne od sposobu czy czasu zapłaty VAT.

³⁶ Wyróżnienie moje.

60. Uważam jednak za użyteczne wyjaśnienie, że o ile odsetki za opóźnienie powinny być obliczane na podstawie łącznej kwoty faktury, z uwzględnieniem VAT, o tyle odsetki za opóźnienie we właściwym tego słowa znaczeniu nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem. Innymi słowy, nie należą one do podstawy opodatkowania VAT, ponieważ nie stanowią wynagrodzenia za dostarczone towary lub usługi, lecz odgrywają rolę czysto odszkodowawczą.

61. W tym względzie tytułem uzupełnienia przypominam, że art. 63 dyrektywy 2006/112/WE³⁷ przewiduje w szczególności, że podatek ten staje się wymagalny w momencie dostarczenia towarów lub wykonania usług. Jednakże art. 66 tej dyrektywy pozwala państwom członkowskim na odstąpienie od ogólnej zasady określonej w art. 63 i zmianę czasu, w której VAT staje się wymagalny, przyjmując w tym względzie, w szczególności, moment dokonania zapłaty przez klienta. W rezultacie w takim przypadku wierzyciel nie ma obowiązku odprowadzenia VAT do skarbu państwa, gdy VAT nie jest „należny”, ponieważ dłużnik go nie zapłacił. W tej sytuacji odsetki za opóźnienie nie powinny obejmować kwoty VAT, ponieważ nie istnieją należne „podatki” w rozumieniu art. 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7.

62. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby na trzecie pytanie prejudycjalne odpowiedzieć, iż art. 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że „należność” obejmuje odsetki za opóźnienie obliczone na podstawie łącznej kwoty faktury, z uwzględnieniem kwoty VAT, niezależnie od faktu wcześniejszego odprowadzenia tej kwoty przez wierzyciela do skarbu państwa.

IV. Wnioski

63. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby Trybunał odpowiedział na pytania prejudycjalne przedstawione przez Juzgado Contencioso-Administrativo nr 2 Valladolid (sąd administracyjny nr 2 w Valladolid, Hiszpania) w następujący sposób:

- 1) Artykuł 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7 z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych należy interpretować w ten sposób, że prawo do rekompensaty (minimalnej) w wysokości 40 EUR (lub równoważnej) z tytułu kosztów odzyskiwania wierzytelności ma zastosowanie do każdej poszczególnej faktury (lub transakcji handlowej) dającej podstawę do poboru odsetek za opóźnienie.
- 2) Wykładni art. 4 dyrektywy 2011/7 należy dokonywać w ten sposób, że przepis ów nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które w przypadku transakcji między przedsiębiorstwami a organami publicznymi przewiduje maksymalny termin płatności 60 dni, składający się z początkowego terminu 30 dni na procedurę przyjęcia lub weryfikacji zgodności dostarczonych towarów lub usług z umową i z dodatkowego terminu 30 dni na dokonanie płatności uzgodnionej ceny, pod warunkiem, że zastosowanie tego dodatkowego terminu jest uzależnione od istnienia konkretnej procedury przyjęcia lub weryfikacji, przewidzianej wyraźnie w ustawie lub w umowie, a wprowadzenie owego dodatkowego terminu jest obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami odnośnej umowy.

³⁷ Dyrektywa Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku [VAT] (Dz.U. 2006, L 347, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2007, L 335, s. 60).

- 3) Artykuł 2 pkt 8 dyrektywy 2011/7 należy interpretować w ten sposób, że „należność” obejmuje odsetki za opóźnienie obliczone na podstawie łącznej kwoty faktury z uwzględnieniem kwoty podatku od wartości dodanej, niezależnie od faktu wcześniejszego odprowadzenia tego podatku przez wierzyciela do skarbu państwa.